

**Нафтна индустрија Србије А.Д.
Нови Сад**

Периодични сажети финансијски извештаји

30. септембар 2013.

Нафтна индустрија Србије А.Д. Нови Сад

Периодични сажети финансијски извештаји

30. септембар 2013.

САДРЖАЈ:

Периодични сажети извештај о финансијској позицији	3
Периодични сажети извештај о укупном резултату	4
Периодични сажети извештај о променама на капиталу	5
Периодични сажети извештај о токовима готовине	6
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје	7

НИС а.д. Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОЗИЦИЈИ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Имовина	Напомене	30. септембар	31. децембар
		2013 (неревидирани)	2012
Обртна имовина			
Готовински еквиваленти и готовина	6	3.897.244	8.311.266
Краткорочни финансијски пласмани		1.212.339	527.654
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	7	56.555.372	45.432.599
Залихе	8	33.481.930	42.745.738
Остала обртна имовина	9	4.551.570	6.620.710
Стална имовина намењена продаји		6.468	41.746
Укупно обртна имовина		99.704.923	103.679.713
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	10	163.475.887	146.309.406
Инвестиционе некретнине		1.221.227	1.316.069
Остала нематеријална улагања	11	3.800.888	4.029.682
Учешћа у капиталу		7.530.236	7.530.236
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања		7.328	9.662
Дугорочни финансијски пласмани	12	29.923.425	18.038.793
Одложена пореска средства		9.786.958	9.786.958
Остала стална имовина		8.746.553	4.731.177
Укупно стална имовина		224.492.502	191.751.983
Укупно имовина		324.197.425	295.431.696
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	13	20.253.609	9.630.829
Добављачи и остале обавезе из пословања	14	41.642.090	39.370.624
Остале краткорочне обавезе	15	3.745.209	4.403.470
Обавезе по основу пореза на добит		2.007.685	512.454
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит		8.440.036	8.224.581
Резервисања за обавезе и трошкове		2.664.752	2.381.936
Укупно краткорочне обавезе		78.753.381	64.523.894
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочне финансијске обавезе	16	71.931.589	80.991.651
Одложене пореске обавезе		2.557.879	2.364.591
Резервисања за обавезе и трошкове		11.467.207	10.548.399
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		85.956.675	93.904.641
Капитал			
Акцијски капитал	17	81.530.200	81.530.200
Резерве		(52.773)	814.908
Нераспоређена добит		78.009.942	54.658.053
Укупан капитал		159.487.369	137.003.161
Укупно обавезе и капитал		324.197.425	295.431.696

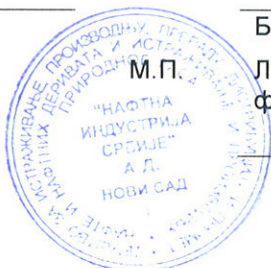
Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

Кирил Кравченко
 Генерални директор

25.октобар 2013.

Бранко Митровић
 Лице одговорно за састављање
 финансијских извештаја

25.октобар 2013.

НИС а.д. Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
		2013	2012
		<i>(неревидирани)</i>	<i>(неревидирани)</i>
	Напомене		
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса		176.925.915	159.153.616
Остали приходи од продаје		3.242.272	2.925.780
Укупно приходи од продаје	5	180.168.187	162.079.396
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	18	(96.991.350)	(75.634.347)
Трошкови производње и прераде	19	(12.160.943)	(10.385.116)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	20	(16.850.299)	(22.241.050)
Трошкови транспорта		(791.449)	(471.541)
Трошкови амортизације		(6.960.889)	(4.639.117)
Трошкови пореза изузев пореза на добит		(4.174.059)	(5.141.912)
Трошкови истраживања		(737.803)	(884.164)
Укупно пословни расходи		(138.666.792)	(119.397.247)
Остали (расходи) приходи, нето		(875.257)	422.458
Пословни добитак		40.626.138	43.104.607
Нето добитак (губитак) на курсним разликама		847.570	(8.538.511)
Остали финансијски приходи		1.228.795	1.114.144
Остали финансијски расходи		(2.560.958)	(1.531.648)
Укупно финансијски расходи		(484.593)	(8.956.015)
Добитак пре опорезивања		40.141.545	34.148.592
Порески расходи		(5.121.663)	(2.093.894)
Одложени порески (расходи) приходи		(193.288)	141.718
Порез на добит		(5.314.951)	(1.952.176)
Нето добит за период		34.826.594	32.196.416
Укупно остали резултат			
Добици (губици) по основу поновног одмеравања финансијских средстава расположивих за продају		21.755	(35.296)
Укупно остали резултат за период		21.755	(35.296)
Укупна добит за период		34.848.349	32.161.120
Зарада по акцији која се може приписати акционарима Нафтне индустрије Србије			
- Основна зарада по акцији (РСД по акцији)		213,58	197,45
- Просечан пондерисани број акција (у милионима)		163	163

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

НИС а.д. Нови Сад**ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ**

Период који се завршио 30. септембра 2013. и 2012. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

<i>(неревидирани)</i>	<i>Напомена</i>	Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2012. године		81.530.200	854.928	5.201.537	87.586.665
Добит		-	-	32.196.416	32.196.416
Остали укупан расход за период		-	(35.296)	-	(35.296)
Укупан приход (расход) за период		-	(35.296)	32.196.416	32.161.120
Стање на дан 30. септембра 2012. године		81.530.200	819.632	37.397.953	119.747.785
Стање на дан 1. јануара 2013. године		81.530.200	814.908	54.658.053	137.003.161
Добит		-	-	34.826.594	34.826.594
Остали укупан приход за период		-	21.755	-	21.755
Укупан приход за период		-	21.755	34.826.594	34.848.349
Расподела дивиденди	14	-	-	(12.364.129)	(12.364.129)
Остало	2.17.	-	(889.436)	889.424	(12)
Стање на дан 30. септембра 2013. године		81.530.200	(52.773)	78.009.942	159.487.369

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

НИС а.д Нови Сад
ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

		Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
Напомене		2013	2012
		<i>(неревидирани)</i>	<i>(неревидирани)</i>
Токови готовине из пословних активности			
Добитак пре опорезивања		40.141.545	34.148.592
Корекције за:			
	Финансијске трошкове	2.560.958	1.531.648
	Финансијске приходе	(1.228.795)	(1.114.144)
	Амортизација	6.960.889	4.639.117
10,11	Корекције за остала резервисања	1.338.111	815.102
	Исправка вредности потраживања	3.463.923	8.519.867
20	Отпис обавеза	(141.089)	(440.525)
	Нето губитак по основу курсних разлика	118.201	7.709.266
	Остале неготовинске ставке	850.356	801.205
		<u>13.922.554</u>	<u>22.461.536</u>
Промене на обртном капиталу:			
Потраживања од продаје и остала потраживања		(11.120.657)	(23.976.959)
Залихе		9.263.808	205.583
Остала обртна имовина		(2.018.472)	788.919
Обавезе из пословања и остале обавезе		3.991.140	(5.142.237)
Остали порези изузев пореза на добит		261.601	3.450.617
Готовина из пословања		<u>377.420</u>	<u>(24.674.077)</u>
Порез на добит		(3.672.592)	(3.398.368)
Плаћена камата		(2.289.188)	(2.636.978)
Примљена камата		624.612	1.535.384
		<u>(5.337.168)</u>	<u>(4.499.962)</u>
Нето токови готовине из пословних активности		<u>49.104.351</u>	<u>27.436.089</u>
Токови готовине из инвестиционих активности			
Одливи готовине по основу стицања инструмената капитала		-	(213)
Одливи по основу датих кредита		(10.756.221)	(7.308.979)
Приливи по основу датих кредита		404.734	663.524
Одливи готовине по основу улагања у некретнине, постројења и опрему као и нематеријална улагања		(32.688.036)	(25.557.738)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме		145.781	236.698
Остали приливи		-	228
Нето токови готовине из инвестиционих активности		<u>(42.893.742)</u>	<u>(31.966.480)</u>
Токови готовине из активности финансирања			
Приливи готовине од примљених кредита		21.696.382	3.818.459
Готовинске отплате позајмљених износа		(20.109.484)	(7.838.425)
14	Исплата дивиденди	(12.364.129)	-
Нето токови готовине из активности финансирања		<u>(10.777.231)</u>	<u>(4.019.966)</u>
Нето смањење готовине и готовинских еквивалената		(4.566.622)	(8.550.357)
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената		152.600	1.159.229
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода		<u>8.311.266</u>	<u>25.228.726</u>
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода		<u>3.897.244</u>	<u>17.837.598</u>

Пратеће напомене су саставни део ових периодичних сажетих финансијских извештаја.

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производња сирове нафте и гаса,
- Производња нафтних деривата и
- Трговина нафтним дериватима и гасом.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. Другог Фебруара 2009. године Газпром Нефт је реализовао куповину 51% основног капитала Нафтна индустрија Србије чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ОАО Гаспром Нефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ОАО Гаспром Нефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе.

Ови периодични сажети финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Приложени периодични сажети финансијски извештаји за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2013. године састављени су у складу са МРС 34 "Периодично финансијско извештавање". Периодични сажети финансијски извештаји Друштва не садрже све информације и напомене које је потребно приказати у годишњим финансијским извештајима и треба их посматрати упоредо са годишњим финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2012. године. Приложени периодични сажети финансијски извештаји састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и не представљају статутарне финансијске извештаје Друштва. Друштво води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у Србији. Приложени периодични сажети финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

Приложени периодични сажети финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обевезе као и инвестиционе некретнине који су одмерени по фер вредности.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Ови периодични сажети финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство прегледа планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих прегледа руководство сматра да је Друштво способно да настави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип буде полазна основа у припреми финансијских извештаја.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за периодичне сажете финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

2.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је ЕБИТДА која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не подносе ГДО на регуларној бази.

2.3. Сезонско пословање

Друштво као целина није подложна значајним сезонским осцилацијама.

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Периодични сажети финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту и презентациону валуту Друштва.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностранству валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „Нето губитак/добитак на курсним разликама“.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.5. Гудвил и остала нематеријална улагања

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („поволна куповина“) се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату, након што Руководство Друштва идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату. Трансакциони трошкови, осим трошкова везаних за емисију дужничких и власничких хартија од вредности, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.6. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Готовина и готовински производи су признати на основу вредности прибављања која је приближна фер вредности.

2.7. Недеривативна финансијска средства

Друштво класификује своја недеривативна финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања и финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума извештавања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У периодичном сажетом извештају о финансијском положају Друштва зајмови и потраживања обухватају “потраживања од продаје и друга потраживања“

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.7. Недеривативна финансијска средства (наставак)

(а) Зајмови и потраживања (наставак)

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 20). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 20).

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума извештавања када чине краткорочну имовину.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције остали финансијски приходи. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру позиције остали финансијски приходи у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Друштва на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у периодични сажети извештај о укупном резултату.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.8. Недеривативне финансијске обавезе

Друштво иницијално признаје финансијске обавезе на дан када су настале. Све остале финансијске обавезе се иницијално признају на дан размене када Друштво постане уговорним одредбама везана за инструмент. Друштво престаје да признаје финансијску обавезу када су уговорне обавезе испуњене – тј. када је дуг исплаћен, сторниран или истекао. Друштво класификује недеривативне финансијске обавезе у другу категорију финансијских обавеза. Такве финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности. Након иницијалног признавања, поменуте финансијске обавезе се одмеравају по амортизованој вредности применом методе ефективне каматне стопе. Остале финансијске обавезе обухватају одобрене кредите и позајмице, прекорачења по текућем рачуну и обавезе према добављачима и друге обавезе.

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или крајем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне.

2.9. Залихе

Залихе се исказују по нижој од цене коштања и нето продајне вредности. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Залихе резервних делова за опрему која се користи у производњи се вреднују по цени коштања. Тестирање обезвређења залиха резервних делова услед оштећености или застарелости се врши једном годишње. Губици услед обезвређења се признају као трошкови производње и прераде (напомена 19).

2.10. Стална имовина (или групе за отуђење) намењена продаји

Стална имовина (или групе за отуђење) су класификована као средства која се држе ради продаје ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз продају, и ако се продаја сматра веома извесном. Ова средства се исказују по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје, ако се њихова књиговодствена вредност првенствено надокнађује кроз продају, а не кроз наставак коришћења. Средства су рекласификована у моменту када су сви наведени услови испуњени: (а) средства су доступна за моменталну продају у тренутном стању; (б) руководство Друштва је одобрило и отпочело програм за проналажење купца; (в) средства су активно присутна на тржишту; (д) продаја се очекује у наредних годину дана; и (г) мало је вероватно да ће доћи до значајних промена плана односно да ће се од плана одустати.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.11. Нематеријална средства

(a) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на експлоатацију нафте и природног гаса која се амортизују током периода истраживања у складу са условима одређене лиценце.

(b) Рачунарски софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце за рачунарски софтвер капитализују се у износу трошкова насталих по основу стицања и стављања у употребу односног софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.12. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, некретнине, постројења и опрема Друштва се исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и резервисања за обезвређење, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средстава.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете периодични сажети извештај о укупном резултату периода у коме су настали.

Аванси дати за некретнине, постројења и опрему као и за средства у припреми се рачуноводствено обухватају у оквиру остале сталне имовине као део дугорочних нефинансијских потраживања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)**2.12. Некретнине, постројења и опрема (наставак)**

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Прерада:	
Грађевински објекти	10 - 40
Машине и опрема	10 - 25
Маркетинг и дистрибуција:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	5 - 15
Остало:	5 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на сваки датум извештавања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)'.

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса**(а) Средства за истраживање и процењивање**

Друштво користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*); и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(а) Средства за истраживање и процењивање (наставак)

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. “суве” бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средства за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средства нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

(б) Трошкови развоја основних средстава и нематеријалних улагања

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које “доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(с) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.13. Истраживање и процењивање минералних ресурса (наставак)

(d) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(e) Обезвређење – средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање врши се увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање који су предмет процене групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у коме се налазе.

(f) Обезвређење – потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

За потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса провера да ли је дошло до умањења њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива.

Губитак због обезвређења се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови.

2.14. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства којем је потребно значајно време да би се оспособило за употребу односно продају (квалификовано средство) капитализују се као део набавне вредности тог средства. Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду када настану.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.15. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина која се држи ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине углавном обухватају бензинске станице, пословне објекте и станове дате у најам запосленима и бившим запосленима Друштва на период дужи од годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности која се заснива на ценама понуде на активном тржишту коригованим, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене фер вредности се књиже у периодичном сажетом извештају о укупном резултату у оквиру Осталих прихода/расхода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да набавна вредност може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.16. Акцијски капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као акцијски капитал.

2.17. Резерве

Резерве се у целини односе на резерве формиране у ранијем периоду у складу са раније важећим Законом о предузећима. Друштво је у складу са поменутиим законом било у обавези да издваја 5% добити, све док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала. У складу са одлуком Скупштине акционара од 18. јуна 2013. године ове резерве су укинуте у корист нераспоређене добити.

2.18. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.19. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватно него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се износ обавезе може поуздано проценити. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет периодичног сажетог извештаја о укупном резултату.

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у периодичном сажетом извештају о укупном резултату, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу, у ком случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум извештавања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у периодичним сажетим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум извештавања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

Одложена пореска средства и обавезе се „пребијају“ када постоји законски основ да се „пребију“ текућа пореска средства са текућим пореским обавезама и када се одложена пореска средства и обавезе односе на порез на добит који прописује исти порески орган једном или већем броју пореских обвезника и када постоји намера да се рачуни измире на нето основи.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Примања запослених дефинисана Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа.

(с) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе и учешће у добити на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је из раније праксе проистекла изведена обавеза.

2.22. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.23. Закупи

Закуп под условима под којима Друштво суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у периодичном сажетом извештају о финансијској позицији Друштва. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.24. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје сирове нафте и гаса, као и нафтних деривата, материјала, роба и услуга у оквиру редовног пословања Друштва. Приход се исказује без ПДВ-а, акциза, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Друштва.

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Друштво имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Друштва. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Друштво заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(a) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни природни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате од 90 дана за друштва у државној својини и 60 дана за остала друштва, што је у складу са тржишном праксом.

(b) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.24. Признавање прихода (наставак)

(c) Приход од продаје услуга

Друштво продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(d) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају обезвређења потраживања, Друштво умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

(e) Приход од активирања сопствених учинка

Приход од активирања учинака и робе односи се на приходе по основу употребе производа и услуга за сопствене производне потребе.

(f) Приход од дивиденди

Приход од дивиденди се признаје када се установи право да се дивиденда прими.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

2.25. Трошкови транспорта

Трошкови транспорта који се признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату представљају трошкове транспорта сирове нафте и нафтних деривата кроз мрежу нафтовода, трошкове поморског и железничког транспорта сирове нафте и нафтних деривата, као и све друге трошкове доставе и манипулативне трошкове.

2.26. Трошкови текућег одржавања

Трошкови текућег одржавања који не представљају значајна улагања на средствима признају се као расход у периоду када настану.

Трошкови привременог затварања постројења ради оправки и превентивног одржавања настали у процесу прераде нафте признају се као расход у периоду када настану.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршена ревизија и каснијим периодима ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим периодичним сажетим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама утврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на одређење износе обелодањене у периодичним сажетим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Обезвређење недериватних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Друштво узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованој вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконтованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у периодичном сажетом извештају о укупном резултату и одражавају се на рачун исправке вредности потраживања и пласмана.

3.4. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) за додатна примања запослених укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавеза.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за додатна примања запослених. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Друштво узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум извештавања засноване на важећим законима у свакој држави где је лоцирана пословна актива Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових периодичних сажетих финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључено Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Друштво након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутих околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у периодичним сажетим финансијским извештајима Друштва. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе која по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 22).

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Финансијска криза

Тржиште Републике Србије показује поједине карактеристике растућег тржишта. Пореска, царинска и валутна регулатива су предмет различитих интерпретација што доприноси многим изазовима са којима се компаније које послују у Србији суочавају.

Светска економска криза, колебања на берзама и други ризици могу имати негативне последице на домаћи финансијски и производни сектор. Руководство Друштва је извршило резервисања узимајући у обзир економску ситуацију и могуће последице на крају извештајног периода.

Будући економски развој Републике Србије ће бити условљен како екстерним факторима тако и мерама предузетим од стране Владе како би подстакла раст и променила пореску и правну регулативу. Руководство Друштва сматра да предузима све неопходне мере како би подржало одрживост и развој пословања у тренутном пословном окружењу.

Утицај на ликвидност:

Обим кредитирања купаца у велепродаји је у знатној мери редукован од септембра 2008. године. Ове околности би могле да се одразе на могућност Друштва да обезбеди нове кредите и рефинансира постојеће под кредитним условима који су примењивани за сличне трансакције у ближој прошлости.

Утицај на клијенте/зајмопримце:

Дужници Друштва могу доћи у ситуацију смањене ликвидност што последично може утицати на њихову способност да отплаћују позајмљене износе. Погоршање услова пословања дужника (или зајмопримца) такође може утицати на планиране токове готовине као и на процену обезвређења финансијских и нефинансијских средстава. У мери у којој су информације биле доступне, руководство је правилно исказало ревидиране процене очекиваних будућих токова готовине у процени обезвређења.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе, ризик готовинског тока и ризик промена цена), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) у складу са политикама одобреним од стране Одбора директора. Финансијска служба Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

- (a) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик промена цена робе);
- (b) кредитни ризик; и
- (c) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризицима од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљало ризицима од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, надлежна лица у служби финансија у оквиру функције ФЕПА уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса на дан куповине.

Ризик промена цена

Друштво је због своје основне активности изложено следећим ризицима промене цена: ниво цена сирове нафте и нафтних деривата који утиче на вредност залиха; и марже у преради нафте које даље утичу на будуће токове новца.

У случају постојања ризика промене цена, ниво изложености се одређује износом залиха које се вреднују по продајној цени на крају периода извештавања. У периодима оштрог пада цена, с обзиром да је политика Друштва да исказује залихе по нижој од набавне вредности и нето продајне вредности, резултат је умањен под утицајем смањења вредности књиговодствене вредности залиха. Ниво изложености зависи директно од нивоа залиха и степена пада цена.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.1. Фактори финансијског ризика (наставак)

Готовински ток и ризик каматне стопе

Друштво је на дан 30. септембра 2013. године располагало значајнијим износима готовине и готовинских еквивалената. Пласирање новчаних средстава вршено је само код пословних банака с којима Друштво има пасивне пословне односе, то јест кредите и кредитне линије. Такође, средства која се орочавају у РСД и у страниј валути орочавају се на кратак рок (до 60 дана) и уз фиксне каматне стопе на таква орочења. Из претходно наведеног, приход Друштва и новчани токови у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа на пласирана средства у виду орочених депозита, иако висина каматних стопа које Друштво може да оствари на тржишту у многоме зависи од висине базичних каматних стопа у моменту орочавања (Белибор / Референтна каматна стопа НБС-а).

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Друштва. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихватања инструмената обезбеђења потраживања по разним основама, као и на основу укупне изложености банака према Друштву. Када је реч о домаћим банкама, примењује се само други критеријум. Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Друштво је извршило резервисање за потраживања од купаца који су прекорачили кредитне лимите или који имају проблема са ликвидношћу.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Служба финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

4. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ (наставак)

4.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности како би акционарима обезбедила повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Друштво, као и остала друштва која послују унутар исте делатности, прати капитал на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, осталих финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (расхода).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Дугорочни кредити	71.931.589	80.991.651
Краткорочни кредити и текуће доспеће дугорочних обавеза	20.253.609	9.630.829
<i>Минус: готовина и готовински еквиваленти</i>	(3.897.244)	(8.311.266)
Нето дуговања	88.287.954	82.311.214
ЕБИТДА	48.214.912	48.114.091
Коефицијент задужености	1,83	1,71

4.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама оствареним на датум периодичног сажетог извештаја о финансијској позицији. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум извештавања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на датум извештавања.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за периоде од девет месеци који се завршавају на дан 30. септембра 2013. и 2012. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и нафтне сервисе (који су издвојени у засебна привредна друштва током 2012 године). Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације испод обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Друштва. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, осталих финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2013. године дати су у прегледу који следи:

	<u>Истраживање и производња</u>	<u>Прерада и Маркетинг</u>	<u>Елиминације</u>	<u>Укупно</u>
Пословни приход сегмента	67.336.521	176.619.316	(63.787.650)	180.168.187
Међусегментни	63.652.547	135.103	(63.787.650)	-
Екстерни	3.683.974	176.484.213	-	180.168.187
ЕБИТДА (сегментни резултат)	57.548.497	(9.333.585)	-	48.214.912
Амортизација	(1.722.301)	(5.238.588)	-	(6.960.889)
Губици због обезвређења	-	(9.634)	-	(9.634)
Остали финансијски расходи, нето	(257.695)	(1.074.468)	-	(1.332.163)
Порез на добит	(525.892)	(4.789.059)	-	(5.314.951)
Сегментни добитак/(губитак)	54.567.564	(19.740.970)	-	34.826.594

НИС а.д. Нови Сад**Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)**

Резултати извештајних сегмената за период од девет месеци који се завршио дана 30. септембра 2012. дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	73.767.052	154.996.622	(66.684.278)	162.079.396
Међусегментни	66.463.418	220.860	(66.684.278)	-
Екстерни	7.303.634	154.775.762	-	162.079.396
ЕБИТДА (сегментни резултат)	65.559.534	(17.445.443)	-	48.114.091
Амортизација	(1.875.027)	(2.764.090)	-	(4.639.117)
Губици због обезвређења	(19.627)	(102.591)	-	(122.218)
Остали финансијски расходи, нето	(244.555)	(172.949)	-	(417.504)
Порез на добит	(405.632)	(1.546.544)	-	(1.952.176)
Сегментни добитак/(губитак)	62.960.924	(30.764.508)	-	32.196.416

ЕБИТДА за периоде од девет месеци који се завршавају 30. септембра 2013. и 2012. године је усаглашена у табели испод:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Нето добит за период	34.826.594	32.196.416
Порез на добит	5.314.951	1.952.176
Остали финансијски расходи	2.560.958	1.531.648
Остали финансијски приходи	(1.228.795)	(1.114.144)
Трошкови амортизације	6.960.889	4.639.117
Нето (добитак) губитак на курсним разликама	(847.570)	8.538.511
Остали трошкови (приходи) нето	875.257	(422.458)
Остали неоперативни (приходи) трошкови, нето*	(247.372)	792.825
ЕБИТДА	48.214.912	48.114.091

* Остали неоперативни (приходи) расходи, нето се већином односе на финансијске расходе по основу резервисања за обнављање природних ресурса, укидање резервисања за судске спорове и остало.

5. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2013		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	3.548.453	3.548.453
Продаја природног гаса	2.738.764	-	2.738.764
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	2.738.764	-	2.738.764
Продаја нафтних деривата	147.462.098	23.176.600	170.638.698
<i>Малопродаја</i>	46.549.522	-	46.549.522
<i>Велепродаја</i>	100.912.576	23.176.600	124.089.176
Остала продаја	3.236.133	6.139	3.242.272
Продаја укупно	153.436.995	26.731.192	180.168.187

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра 2012		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	2.914.185	2.914.185
Продаја природног гаса	13.272.540	-	13.272.540
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	13.272.540	-	13.272.540
Продаја нафтних деривата	129.999.918	12.966.973	142.966.891
<i>Малопродаја</i>	41.327.316	-	41.327.316
<i>Велепродаја</i>	88.672.602	12.966.973	101.639.575
Остала продаја	2.600.997	324.783	2.925.780
Продаја укупно	145.873.455	16.205.941	162.079.396

Приходи од продаје нафте, гаса и нафтних деривата од 25.374.764 РСД (2012: 6.674.057 РСД) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија (напомена 23). Ови приходи су приписани велепродајним активностима прераде и маркетинга.

НИС а.д. Нови Сад**Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***6. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА**

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Готовина у банци	3.894.580	7.226.572
Депозити са доспећем до 3 месеца	-	1.081.515
Остала новчана средства	2.664	3.179
	3.897.244	8.311.266

7. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Потраживања по основу продаје:		
- повезаним лицима	2.819.231	1.737.579
- трећим лицима	71.827.901	60.933.890
	74.647.132	62.671.469
Потраживања за нефактурисани приход	1.264.488	2.342.103
Остала потраживања	9.820.029	7.799.629
	85.731.649	72.813.201
<i>Минус: исправка вредности</i>	(29.176.277)	(27.380.602)
Укупно за потраживања по основу продаје	56.555.372	45.432.599

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
До 3 месеца	40.287.166	31.143.920
Преко 3 месеца	34.359.966	31.527.549
	74.647.132	62.671.469

Потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. септембра 2013. године у износу од 34.359.966 РСД чија наплата касни више од 90 дана сматрају се обезвређеним, изузев за потраживања у укупном износу од 13.022.074 РСД (31. децембра 2012. године: 9.989.315 РСД) која се односе на потраживања од једног броја купаца за које руководство верује да ће у скорашњој будућности ивршити плаћање или код којих у скорашњој прошлости нису установљени пропусти у плаћању.

За потраживања по основу продаје са стањем на дан 30. септембра 2013. године у износу од 21.351.237 РСД (31. децембра 2012.: 21.560.538 РСД) је формирана исправка вредности потраживања у целини. Старосна структура наведених потраживања била је следећа:

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
До 3 месеца	13.345	22.304
Преко 3 месеца	21.337.892	21.538.234
	21.351.237	21.560.538

НИС а.д. Нови Сад**Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***7. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА
(наставак)**

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
РСД	72.448.673	61.649.162
ЕУР	10.112.534	7.895.051
УСД	3.170.420	3.268.965
Остало	22	23
	85.731.649	72.813.201

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	Потраживања по основу продаје	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2012. године	13.662.593	2.994.249	16.656.842
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 20)	8.658.387	-	8.658.387
Укидање резервисања (напомена 20)	(403.267)	(22.570)	(425.837)
Пренос са дугорочног на краткорочни део	-	1.591.471	1.591.471
Отпис	(187.324)	-	(187.324)
Курсне разлике и остало	2.074	672.683	674.757
На дан 30. септембра 2012. године	21.732.463	5.235.833	26.968.296
На дан 1. јануара 2013. године	21.560.538	5.820.064	27.380.602
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 20)	548.992	-	548.992
Укидање резервисања (напомена 20)	(757.345)	-	(757.345)
Пренос са дугорочног на краткорочни део	-	1.591.471	1.591.471
Отпис	(948)	-	(948)
Курсне разлике	-	413.505	413.505
На дан 30. септембра 2013. године	21.351.237	7.825.040	29.176.277

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у трошкове продаје, опште и административне трошкове у периодичном сажетом извештају о укупном резултату. Отпис обезвређења потраживања се врши у моменту када се више не очекује њихова наплата.

НИС а.д. Нови Сад**Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***8. ЗАЛИХЕ**

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Сирова нафта	18.700.435	24.064.015
Гас	130.102	-
Нафтни деривати	14.949.596	17.341.467
Материјал	5.590.003	6.107.234
Остало	558.919	1.680.147
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(6.447.125)</i>	<i>(6.447.125)</i>
	<u>33.481.930</u>	<u>42.745.738</u>

9. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Дати аванси	1.063.514	1.234.319
Разграничени ПДВ	1.437.383	3.840.968
Унапред плаћени трошкови	208.121	135.363
Унапред плаћени трошкови царине	53.582	46.267
Унапред плаћена акциза	1.303.942	1.419.092
Остала краткорочна потраживања	17.693.076	13.506.192
<i>Минус: Исправка вредности</i>	<i>(17.208.048)</i>	<i>(13.561.491)</i>
	<u>4.551.570</u>	<u>6.620.710</u>

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 30. септембра 2013. године у износу од 1.437.383 РСД је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 30. септембра 2013. године у износу од 1.303.942 РСД (31. децембар 2012: 1.419.092 РСД) се односи на акцизу плаћену држави за готове производе складиштене на неакцизном складишту.

Промене на рачунима исправке вредности осталих краткорочних потраживања су приказане у табели испод:

	Дати аванси	Остала краткорочна потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2012. године	379.688	12.177.876	12.557.564
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 20)	3.685	758.466	762.151
Укидање исправке вредности (напомена 20)	(9.303)	(466.201)	(475.504)
Отпис	-	(79.325)	(79.325)
Остало	-	(2.075)	(2.075)
На дан 30. септембра 2012. године	<u>374.070</u>	<u>12.388.741</u>	<u>12.762.811</u>
На дан 1. јануара 2013. године	373.071	13.188.420	13.561.491
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 20)	12.460	3.778.140	3.790.600
Укидање исправке вредности (напомена 20)	(2.492)	(116.050)	(118.542)
Отпис	-	(25.501)	(25.501)
На дан 30. септембра 2013. године	<u>383.039</u>	<u>16.825.009</u>	<u>17.208.048</u>

НИС а.д. Нови Сад

Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2012.						
Набавна вредност	48.560.040	47.644.386	24.848.078	13.771.355	44.639.338	179.463.197
Исправка вредности и обезвређење	(18.552.391)	(23.301.793)	(12.758.963)	(5.536.543)	(2.981.943)	(63.131.633)
Неотписана вредност	30.007.649	24.342.593	12.089.115	8.234.812	41.657.395	116.331.564
Период завршен 30. септембра 2012.						
Повећања	5.518.703	4.588.033	1.270.011	146.240	19.916.121	31.439.108
Пренос у зависна друштва	(5.502.088)	(203.520)	(37.115)	(12.242)	-	(5.754.965)
Обезвређење	(23.693)	(2.427)	(28.741)	(274)	(22.239)	(77.374)
Амортизација	(1.912.442)	(1.405.381)	(536.764)	(287.438)	-	(4.142.025)
Пренос на нематеријална улагања	(15.252)	-	-	-	-	(15.252)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	(45.731)	-	-	(45.731)
Пренос са сталне имовине намењене продаји	-	-	-	-	146	146
Отуђења и отписи	(105.567)	(1.051)	(1.449)	(2.522)	(652.967)	(763.556)
Остали преноси	4.653.140	(3.354.606)	141.116	285.275	(1.737.906)	(12.981)
	32.620.450	23.963.641	12.850.442	8.363.851	59.160.550	136.958.934
На дан 30. септембра 2012.						
Набавна вредност	48.903.319	45.495.118	26.440.719	14.503.769	62.486.589	197.829.514
Исправка вредности и обезвређење	(16.282.869)	(21.531.477)	(13.590.277)	(6.139.918)	(3.326.039)	(60.870.580)
Неотписана вредност	32.620.450	23.963.641	12.850.442	8.363.851	59.160.550	136.958.934
На дан 1. јануара 2013.						
Набавна вредност	45.900.639	96.895.807	27.042.790	16.309.345	22.673.221	208.821.802
Исправка вредности и обезвређење	(14.457.735)	(23.887.053)	(13.010.240)	(6.841.476)	(4.315.892)	(62.512.396)
Неотписана вредност	31.442.904	73.008.754	14.032.550	9.467.869	18.357.329	146.309.406
Период завршен 30. септембра 2013.						
Повећања	10.886.397	10.119.486	2.872.154	457.665	1.760.591	26.096.293
Обезвређење	-	-	(8.341)	-	(932)	(9.273)
Амортизација	(1.715.902)	(3.654.588)	(708.565)	(357.902)	-	(6.436.957)
Пренос на нематеријална улагања	(1.840)	-	-	-	(63.191)	(65.031)
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	(1.195)	(2.455)	(4.810)	(8.460)
Отуђења и отписи	(1.275.482)	(30.956)	(160.406)	(7.934)	(935.313)	(2.410.091)
Остали преноси	(333)	(10.132)	4.616	5.849	-	-
	39.335.744	79.432.564	16.030.813	9.563.092	19.113.674	163.475.887
На дан 30. септембра 2013.						
Набавна вредност	54.934.534	106.418.741	29.438.986	17.145.472	23.407.144	231.344.877
Исправка вредности и обезвређење	(15.598.790)	(26.986.177)	(13.408.173)	(7.582.380)	(4.293.470)	(67.868.990)
Неотписана вредност	39.335.744	79.432.564	16.030.813	9.563.092	19.113.674	163.475.887

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Друштво је периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2013. године у складу са ревидираним МРС 23 - 'Трошкови позајмљивања' капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 61.935 РСД (2012: 1.484.512 РСД).

Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

НИС а.д Нови Сад

Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

10. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

Средства за производњу нафте и гаса (наставак)

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2012.						
Набавна вредност	2.056.678	3.455.790	5.512.468	48.205.627	129.810	53.847.905
Исправка вредности и обезвређење	-	(299.997)	(299.997)	(18.287.475)	(114.755)	(18.702.227)
Неотписана вредност	2.056.678	3.155.793	5.212.471	29.918.152	15.055	35.145.678
Период завршен 30. септембра 2012.						
Повећања	1.783.137	4.884.717	6.667.854	-	-	6.667.854
Пренос са инвестиција у току	248.154	(4.960.412)	(4.712.258)	4.712.258	-	-
Остали преноси	(6.702)	723.667	716.965	129.018	(390)	845.593
Обезвређење	-	-	-	(19.627)	-	(19.627)
Амортизација	-	-	-	(1.858.944)	(270)	(1.859.214)
Пренос у зависна друштва	-	-	-	(5.502.088)	(12.149)	(5.514.237)
Отуђења и отписи	(714.755)	(19.095)	(733.850)	2.555	(1)	(731.296)
	3.366.512	3.784.670	7.151.182	27.381.324	2.245	34.534.751
На дан 30. септембра 2012.						
Набавна вредност	3.373.213	4.082.183	7.455.396	41.292.499	112.786	48.860.681
Исправка вредности и обезвређење	(6.701)	(297.513)	(304.214)	(13.911.175)	(110.541)	(14.325.930)
Неотписана вредност	3.366.512	3.784.670	7.151.182	27.381.324	2.245	34.534.751
На дан 1. јануара 2013.						
Набавна вредност	5.304.044	5.097.738	10.401.782	42.567.439	112.666	53.081.887
Исправка вредности и обезвређење	-	(304.214)	(304.214)	(14.450.258)	(110.630)	(14.865.102)
Неотписана вредност	5.304.044	4.793.524	10.097.568	28.117.181	2.036	38.216.785
Период завршен 30. септембра 2013.						
Повећања	4.586.579	9.806.659	14.393.238	-	-	14.393.238
Пренос са инвестиција у току	(50.789)	(8.127.687)	(8.178.476)	8.178.476	-	-
Остали преноси	(3)	(9.220)	(9.223)	(343)	(46)	(9.612)
Амортизација	-	-	-	(1.715.725)	-	(1.715.725)
Отуђења и отписи	(704.774)	(9.971)	(714.745)	(1.267.973)	-	(1.982.718)
	9.135.057	6.453.305	15.588.362	33.311.616	1.990	48.901.968
На дан 30. септембра 2013.						
Набавна вредност	9.126.996	6.756.469	15.883.465	48.902.909	110.820	64.897.194
Исправка вредности и обезвређење	8.061	(303.164)	(295.103)	(15.591.293)	(108.830)	(15.995.226)
Неотписана вредност	9.135.057	6.453.305	15.588.362	33.311.616	1.990	48.901.968

НИС а.д Нови Сад

Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

11. ОСТАЛА НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Лиценце које се не односе на нафту и гас	Нематеријална улагања у софтвер	Нематеријална улагања у припреми	Остала немате- ријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2012.					
Набавна вредност	661.396	4.693.975	413.952	59.718	5.829.041
Исправка вредности и обезвређење	(173.380)	(1.183.366)	(142.279)	(45.855)	(1.544.880)
Неотписана вредност	488.016	3.510.609	271.673	13.863	4.284.161
Период завршен 30. септембра 2012.					
Повећања	46.101	78.898	209.226	-	334.225
Обезвређење	-	-	(43.867)	-	(43.867)
Амортизација	(59.741)	(433.769)	-	(3.582)	(497.092)
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	-	15.252	-	15.252
Отуђења	-	-	(186)	-	(186)
Остали преноси	(4.876)	(61.759)	(42.592)	2.016	(107.211)
	469.500	3.093.979	409.506	12.297	3.985.282
Неотписана вредност на дан 30. септембра 2012.					
Набавна вредност	704.907	4.590.462	638.244	77.780	6.011.393
Исправка вредности и обезвређење	(235.407)	(1.496.483)	(228.738)	(65.483)	(2.026.111)
Неотписана вредност	469.500	3.093.979	409.506	12.297	3.985.282
На дан 1. јануара 2013.					
Набавна вредност	757.628	4.691.361	429.813	326.313	6.205.115
Исправка вредности и обезвређење	(259.419)	(1.662.984)	(206.029)	(47.001)	(2.175.433)
Неотписана вредност	498.209	3.028.377	223.784	279.312	4.029.682
Период завршен 30. септембра 2013.					
Повећања	22.585	69.379	144.145	4.696	240.805
Амортизација	(77.100)	(388.976)	-	(57.856)	(523.932)
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	-	65.031	-	65.031
Отуђења и отписи	-	-	(1.255)	-	(1.255)
Остали преноси	-	(56.727)	3	47.281	(9.443)
	443.694	2.652.053	431.708	273.433	3.800.888
Неотписана вредност на дан 30. септембра 2013.					
Набавна вредност	780.212	4.751.296	637.737	331.009	6.500.254
Исправка вредности и обезвређење	(336.518)	(2.099.243)	(206.029)	(57.576)	(2.699.366)
Неотписана вредност	443.694	2.652.053	431.708	273.433	3.800.888

12. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити-дати зависним правним лицима	27.279.684	16.629.612
Остали дугорочни финансијски пласмани	2.470.218	1.289.244
Финансијска средства намењена продаји	2.187.297	2.161.005
Минус: исправка вредности	(2.013.774)	(2.041.068)
	29.923.425	18.038.793

13. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Краткорочни кредити	-	3.500.000
Обавезе за камату	160.355	271.521
Остале краткорочне финансијске обавезе	209	474
Део дугорочних кредита који доспева до једне године (напомена 16)	20.062.165	5.822.690
Део дугорочних обавеза по фин. лизингу који доспева до једне године (напомена 16)	30.880	36.144
	20.253.609	9.630.829

14. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Обавезе према добављачима		
- повезана лица	28.524.062	27.290.498
- трећа лица	9.275.031	8.236.228
Обавезе за дивиденду	3.772.308	3.772.308
Остале обавезе из пословања	70.689	71.590
	41.642.090	39.370.624

Обавезе према повезаним лицима са стањем на дан 30. септембра 2013. године у износу од 28.524.062 РСД (31. децембра 2012: 27.290.498 РСД) најзначајнијим делом се односе на обавезе према добављачу Газпром Нефт Трејдинг, Аустрија у износу од 15.960.330 РСД (31. децембра 2012.: 25.464.826 РСД), најзначајније по основу набавке сирове нафте.

Дивиденда за 2012. годину у износу од 75,83 РСД по акцији, односно у укупном износу од 12.364.129 RSD је одобрена од стране Скупштине акционара и исплаћена током августа 2013. године.

15. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Примљени аванси	991.284	953.509
Обавезе према запосленима	2.705.011	3.404.025
Разграничења и укалулисани приход	23.559	36.440
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	25.355	9.496
	3.745.209	4.403.470

НИС а.д Нови Сад
Напомене уз периодичне сажете финансијске извештаје

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити - Гаспром Нефт	51.971.763	55.536.845
Банкарски кредити	40.020.782	31.254.805
Обавезе за финансијски лизинг	30.880	57.626
Остале дугорочне обавезе	1.209	1.209
<i>Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза</i>	<i>(20.093.045)</i>	<i>(5.858.834)</i>
	71.931.589	80.991.651

(a) *Дугорочни кредити - Гаспром Нефт*

Обавезе према Гаспром Нефт са стањем на дан 30. септембра 2013. године у износу од 51.971.763 РСД (453.488.378 ЕУР) са висином текућег доспећа од 5.330.437 РСД, односе се на обавезу према Гаспром Нефту по основу добијеног кредита, а на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. којим се Гаспром Нефт обавезао да одобри зајмове за финансирање програма реконструкције и модернизације технолошког комплекса у износу од 500.000.000 ЕУР који је завршен у току 2012. године. Наведене обавезе се плаћају у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(b) *Банкарски кредити*

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити у земљи	12.311.376	14.627.940
Дугорочни кредити у иностранству	27.709.406	16.626.865
	40.020.782	31.254.805
Текуће доспеће дугорочних кредита	(14.731.728)	(533.466)
	25.289.054	30.721.339

Доспеће банкарских кредита:

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Између 1 и 2 године	12.599.851	22.184.094
Између 2 и 5 године	7.003.862	2.405.694
Преко 5 година	5.685.341	6.131.551
	25.289.054	30.721.339

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
УСД	30.642.972	19.607.409
ЕУР	8.700.765	8.889.704
РСД	280.872	2.281.108
ЈПЈ	396.173	476.584
	40.020.782	31.254.805

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)**(b) Банкарски кредити (наставак)**

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Преглед обавеза по основу банкарских кредита са стањем на дан 30. септембра 2013. године и 31. децембра 2012. године дат је у следећој табели:

Поверилац	Валута	30. септембар 2013	31. децембар 2012
Дугорочни кредити у земљи			
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	285.814	301.856
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	454.750	469.403
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	225.267	236.111
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	1.558.675	1.670.920
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (ИБРД)	ЕУР	4.582.616	4.670.317
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	1.000.000
Уникредит банка, Београд	УСД	4.923.382	4.998.225
Уникредит банка, Београд	РСД	278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	1.972	2.208
		12.311.376	14.627.940
Дугорочни кредити у иностранству			
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	531.478	565.419
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	396.173	476.584
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.438.132	3.411.549
Ерсте банка, Холандија	УСД	5.517.584	-
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.488.590	8.617.630
НБГ банка, Велика Британија	УСД	4.244.295	6.307
НБГ банка, Велика Британија	ЕУР	-	102.324
Алфа банка, Велика Британија	УСД	3.395.436	1.723.526
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.697.718	1.723.526
		27.709.406	16.626.865
<i>Минус текућа доспећа дугорочних кредита</i>		<i>(14.731.728)</i>	<i>(533.466)</i>
		25.289.054	30.721.339

16. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

(b) Банкарски кредити (наставак)

Валута	Текућа доспећа		Дугорочни део		
	30. септембар 2013	31. децембар 2012	30. септембар 2013	31. децембар 2012	
Дугорочни кредити у земљи					
Ерсте банка, Нови Сад	УСД	13.346	11.881	272.468	289.975
Ерсте банка, Нови Сад	ЕУР	20.965	18.169	433.785	451.234
Банка Поштанска Штедионица, Београд	ЕУР	12.144	12.586	213.123	223.525
Банка Поштанска Штедионица, Београд	УСД	83.765	88.550	1.474.910	1.582.370
Влада РС, Агенција за осигурање депозита (ИБРД)	ЕУР	248.186	246.267	4.334.430	4.424.050
Војвођанска банка, Нови Сад	РСД	-	-	-	1.000.000
Уникредит банка, Београд	УСД	679.087	-	4.244.295	4.998.225
Уникредит банка, Београд	РСД	-	-	278.900	1.278.900
Остали кредити	РСД	364	390	1.608	1.818
		<u>1.057.857</u>	<u>377.843</u>	<u>11.253.519</u>	<u>14.250.097</u>
Дугорочни кредити у иностранству					
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	УСД	30.836	27.790	500.642	537.629
НЛБ Нова Љубљанска банка д.д., Словенија	ЈПЈ	18.595	19.202	377.578	457.382
Ерсте банка, Холандија	ЕУР	3.438.132	-	-	3.411.549
Ерсте банка, Холандија	УСД	-	-	5.517.584	-
ВУБ (Банка Интеса), Словачка	УСД	8.488.590	-	-	8.617.630
НБГ банка, Велика Британија	УСД	-	6.307	4.244.295	-
НБГ банка, Велика Британија	ЕУР	-	102.324	-	-
Алфа банка, Велика Британија	УСД	-	-	3.395.436	1.723.526
Пиреус банка, Велика Британија	УСД	1.697.718	-	-	1.723.526
		<u>13.673.871</u>	<u>155.623</u>	<u>14.035.535</u>	<u>16.471.242</u>
		<u>14.731.728</u>	<u>533.466</u>	<u>25.289.054</u>	<u>30.721.339</u>

17. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал компаније која је котирана на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД.

Акцијски капитал на дан 30. септембра 2013. и 31 децембра 2012. године састоји се од 163.060.400 акција.

18. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НАФТЕ, ГАСА И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Сирова нафта	86.957.443	51.155.060
Нафтни деривати	9.527.217	24.479.287
Гас	506.690	-
	96.991.350	75.634.347

19. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Трошкови запослених	3.064.359	4.590.220
Трошкови материјала и остале опреме (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	548.829	745.479
Трошкови одржавања и поправки	1.995.193	1.189.246
Трошкови енергије и комуналних услуга	1.121.527	678.774
Трошкови заштите и обезбеђења	74.679	120.179
Транспортни трошкови	398.058	391.685
Набавна вредност остале продаје и остало	4.958.298	2.669.533
	12.160.943	10.385.116

20. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Трошкови запослених	9.847.713	9.752.678
Хуманитарни прилози	159.396	129.403
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	857.440	531.698
Трошкови закупа	85.285	61.131
Трошкови службеног пута	252.861	353.047
Трошкови заштите и обезбеђења	231.192	280.702
Трошкови осигурања	192.870	136.862
Услуге транспорта и складиштења	925.958	590.360
Трошкови исправке вредности спорних потраживања	3.463.705	8.519.197
Остало	833.879	1.885.972
	16.850.299	22.241.050

21. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
Трошкови зарада и накнада зарада	9.269.644	11.309.436
Трошкови накнадних примања	652.054	1.216.824
Остали трошкови	2.990.374	1.816.638
Укупни трошкови запослених	12.912.072	14.342.898
Доприноси за социјално и здравствено осигурање	1.350.602	1.835.660
	14.262.674	16.178.558

22. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ*Финансијске гаранције*

На дан 30. септембра 2013. године укупни износ датих финансијских гаранција од стране Друштва износи 3.135.869 РСД и највећом делом се односи на царинске обавезе у износу од 1.600.000 РСД (31. децембар 2012: 2.403.960 РСД).

Остале потенцијалне обавезе

На дан 30. септембра 2013. године Друштво није формирало резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Друштво треба да плати разлику у обрачуну пореза, укључујући камату у износу од 81 милиона УСД који се односе на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство Друштва сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Друштва ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре три године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Друштва сматра да на дан 30. септембра 2013. могућност за одлив економских користи веома је мала због високог нивоа неизвесности у вези са временом подношења захтева из Министарства финансија Анголе и износа пореза на добит нафте.

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Нефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Друштва је Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је у периоду од девет месеци који се завршио 30. септембра 2013. године и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и вршења услуга геофизичких испитивања и интерпретације.

На дан 30. септембра 2013. године и 31. децембра 2012. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна правна лица	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
На дан 30. септембра 2013.				
Краткорочни финансијски пласмани	1.203.231	-	-	1.203.231
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	2.819.231	-	-	2.819.231
Остала обртна имовина	12.823	-	23	12.846
Учешћа у капиталу	8.703.403	-	-	8.703.403
Дугорочни финансијски пласмани	29.706.942	-	-	29.706.942
Остала стална имовина	145.565	-	-	145.565
Добављачи и остале обавезе из пословања	(2.732.805)	(9.660.642)	(16.130.615)	(28.524.062)
Остале краткорочне обавезе	(127)	-	(4.336)	(4.463)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	-	(5.330.437)	-	(5.330.437)
Дугорочне финансијске обавезе	-	(46.641.326)	-	(46.641.326)
	40.615.427	(61.632.405)	(16.134.928)	(37.151.906)
На дан 31. децембар 2012.				
Краткорочни финансијски пласмани	485.516	-	-	485.516
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	1.804.049	-	4.960	1.809.009
Остала обртна имовина	68.453	-	20	68.473
Учешћа у капиталу	8.703.403	-	-	8.703.403
Дугорочни финансијски пласмани	17.840.666	-	-	17.840.666
Добављачи и остале обавезе из пословања	(1.815.444)	-	(25.475.054)	(27.290.498)
Остале краткорочне обавезе	(3.261)	-	-	(3.261)
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	-	(5.404.426)	-	(5.404.426)
Дугорочне финансијске обавезе	-	(50.247.622)	-	(50.247.622)
	27.083.382	(55.652.048)	(25.470.074)	(54.038.740)

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

У периоду од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2013. и 2012. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна правна лица	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
Период од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2013. Године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	3.061.555	-	85.602	3.147.157
Остали приходи од продаје	416.333	-	-	416.333
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(1.691.634)	-	(77.668.797)	(79.360.431)
Трошкови производње и прераде	(2.316.909)	(3.879)	(14.741)	(2.335.529)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(719.329)	(28.909)	-	(748.238)
Трошкови транспорта	(10.273)	-	-	(10.273)
Остали расходи, нето	(2.483)	(4.437)	(92.329)	(99.249)
Остали финансијски приходи	935.354	-	-	935.354
Остали финансијски расходи	-	(921.464)	-	(921.464)
	(327.386)	(958.689)	(77.690.265)	(78.976.340)
Период од девет месеци који се завршио на дан 30. септембра 2012. Године				
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	978.339	-	82.273	1.060.612
Остали приходи од продаје	193.255	-	-	193.255
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(15.236)	-	(43.523.410)	(43.538.646)
Трошкови производње и прераде	(844.225)	(3.148)	(10.300)	(857.673)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(260.671)	(36.312)	-	(296.983)
Остали расходи, нето	(122)	(4.664)	(45.309)	(50.095)
Остали финансијски приходи	192.973	-	-	192.973
Остали финансијски расходи	-	(97.373)	-	(97.373)
	244.313	(141.497)	(43.496.746)	(43.393.930)

Најзначајније трансакције и салда са друштвима у државном власништву

	30. септембар 2013	31. децембар 2012
<i>Потраживања</i>		
ХИП Петрохемија	11.727.290	7.307.595
Србијагас	26.266.621	23.573.467
	37.993.911	30.881.062
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(1.204.320)	(561.438)
Србијагас	(113.124)	(554.138)
	(1.317.444)	(1.115.576)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(6.772)	(7.743)
Србијагас	(12.798)	(12.806)
	(19.570)	(20.549)

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Најзначајније трансакције и салда са друштвима у државном власништву (наставак):

	Период од девет месеци који се завршио 30. септембра	
	2013	2012
<i>Приходи од продаје</i>		
ХИП Петрохемија	25.374.764	6.674.057
Србијагас	1.606.076	12.217.907
	<u>26.980.840</u>	<u>18.891.964</u>
<i>Трошкови набавке сировина и услуга</i>		
ХИП Петрохемија	(30.317)	(113.494)
Србијагас	(924.646)	(151.999)
	<u>(954.963)</u>	<u>(265.493)</u>

24. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 30. септембра 2013. године да је Друштво измирила све пореске обавезе према држави.

25. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЕШТАВАЊА

Није било значајних догађаја након датума извештавања који би захтевали обелодањивања у овим периодичним сажетим финансијским извештајима.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 30. септембра 2013. године а до 25. октобра 2013. године, када су ови периодичним сажети финансијски извештаји одобрени.